

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση T-260/16

**Βασίλειο της Σουηδίας
κατά
Ευρωπαϊκής Επιτροπής**

«ΕΓΤΕ και ΕΓΤΑΑ – Δαπάνες που αποκλείονται από τη χρηματοδότηση – Αποσυνδεδεμένες άμεσες ενισχύσεις – Επιτόπιοι έλεγχοι – Τηλεπισκόπηση – Εκτίμηση των παραγόντων κινδύνου – Διορθωτικά μέτρα τα οποία οφείλει να λάβει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος – Εκτίμηση της οικονομικής ζημίας – Αναλογικότητα»

Περίληψη – Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου (δεύτερο τμήμα)
της 25ης Σεπτεμβρίου 2018

- Γεωργία – Χρηματοδότηση από το ΕΓΤΕ – Εκκαθάριση των λογαριασμών – Περίοδος που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δημοσιονομικής διορθώσεως – Περίοδος προγενέστερη της ημερομηνίας εγγράφου ανακοινώσεως των αποτελεσμάτων των ελέγχων – Επιτρέπεται*

(Κανονισμός 885/2006 της Επιτροπής, άρθρο 11)
- Γεωργία – Χρηματοδότηση από το ΕΓΤΕ – Εκκαθάριση των λογαριασμών – Άρνηση καλύψεως δαπανών οι οποίες προκύπτουν από πλημμελή εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης – Αμφισβήτηση από το οικείο κράτος μέλος – Βάρος αποδείξεως – Κατανομή μεταξύ της Επιτροπής και του κράτους μέλους*

(Κανονισμός 1290/2005 του Συμβουλίου, άρθρο 31 §§ 1 έως 3)
- Γεωργία – Χρηματοδότηση από το ΕΓΤΕ – Χορήγηση ενισχύσεων και πριμοδοτήσεων – Υποχρέωση των κρατών μελών να καθιερώνουν αποτελεσματικό σύστημα διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων – Περιεχόμενο – Χρήση τηλεπισκόπησης για τη διενέργεια ελέγχων στις επιφάνειες των εκμεταλλεύσεων που λαμβάνουν κρατικές ενισχύσεις – Υποχρέωση διενέργειας επιτόπιων ελέγχων σε περίπτωση ανεπάρκειας των ελέγχων με τηλεπισκόπηση – Περιεχόμενο*

(Κανονισμός 1122/2009 της Επιτροπής, άρθρα 33 και 35)
- Προσφυγή ακυρώσεως – Ακυρωτική απόφαση – Περιεχόμενο – Μερική ακύρωση πράξεως του δικαίου της Ένωσης – Προϋπόθεση – Δυνατότητα διαχωρισμού των ακυρώσιμων στοιχείων της προσβαλλομένης πράξεως – Απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την εκκαθάριση λογαριασμών όσον αφορά τις δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΓΤΠΕ, το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ – Δυνατότητα διαχωρισμού του σκεπτικού και του διατακτικού αποφάσεως περί δημοσιονομικής διορθώσεως – Μερική ακύρωση – Συνέπειες*

(Άρθρα 263 ΣΛΕΕ και 266 ΣΛΕΕ· κανονισμός 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 52 § 2)

5. Γεωργία – Χρηματοδότηση από το ΕΓΤΕ – Εκκαθάριση των λογαριασμών – Άρνηση καλύψεως δαπανών οι οποίες προκύπτουν από πλημμελή εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης – Εκτίμηση των ζημιών που υπέστησαν τα Ταμεία – Παράτυπες δαπάνες που δεν μπορούν να καθορισθούν με επαρκή ακρίβεια – Εκτίμηση στηριζόμενη σε κατ' αποκοπήν διορθώσεις – Επιτρέπεται

(Κανονισμός 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 52 § 2)

6. Γεωργία – Χρηματοδότηση από το ΕΓΤΕ – Εκκαθάριση των λογαριασμών – Άρνηση καλύψεως δαπανών οι οποίες προκύπτουν από πλημμελή εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης – Κατ' αποκοπήν δημοσιονομική διόρθωση – Άρνηση της Επιτροπής να λάβει υπόψη τα προσκομισθέντα από το οικείο κράτος μέλος στοιχεία τα οποία επιτρέπουν τον κατά προβολή υπολογισμό χωρίς να αξιολογήσει τον βαθμό αξιοπιστίας τους ή τη δυνατότητα χρήσεώς τους χωρίς να απαιτείται δυσανάλογη προσπάθεια – Δεν επιτρέπεται

(Κανονισμός 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 52 § 2)

1. Όσον αφορά τη διαδικασία εκκαθάρισης των λογαριασμών του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ), η Επιτροπή, στην πρώτη ανακοίνωση που αναφέρεται στο άρθρο 11, παράγραφος 1, του κανονισμού 885/2006, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού 1290/2005 του Συμβουλίου σχετικά με τη διαπίστευση των οργανισμών πληρωμών και άλλων οργανισμών και την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ, πρέπει να εκθέτει με επαρκή σαφήνεια, το αντικείμενο της έρευνας που διενήργησαν οι υπηρεσίες της και τις διαπιστωθείσες κατά την έρευνα αυτή ελλείψεις, καθότι είναι δυνατή η επίκληση των ελλείψεων αυτών αργότερα ως αποδεικτικό στοιχείο περί της σοβαρής και εύλογης αμφιβολίας της Επιτροπής έναντι των ελέγχων των εθνικών αρχών ή έναντι αριθμητικών στοιχείων που αυτές διαβίβασαν, προς δικαιολόγηση με τον τρόπο αυτόν των δημοσιονομικών διορθώσεων που αποφασίζει η Επιτροπή με την τελική της απόφαση περί αποκλεισμού από τη χρηματοδότηση της Ένωσης ορισμένων δαπανών στις οποίες προέβη το οικείο κράτος μέλος στο πλαίσιο του ΕΓΤΕ. Εντούτοις, όταν οι παρατυπίες που δικαιολογούν την επιβολή δημοσιονομικής διορθώσεως εξακολουθούν να υφίστανται και μετά την ημερομηνία της έγγραφης κοινοποίησης των αποτελεσμάτων των ελέγχων, η Επιτροπή δικαιούται και μάλιστα υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη την κατάσταση αυτή οσάκις καθορίζει το διάστημα το οποίο πρέπει να αφορά η επίμαχη δημοσιονομική διόρθωση.

Εξάλλου, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 11 του κανονισμού 885/2006, όταν το οικείο κράτος μέλος δεν εφαρμόζει τα διορθωτικά μέτρα προς διόρθωση των διαπιστωθεισών από την Επιτροπή παρατυπιών, η Επιτροπή μπορεί, μέχρι την ημερομηνία ουσιαστικής εφαρμογής των επιβαλλόμενων από αυτήν διορθωτικών μέτρων, να αποκλείει την κάλυψη των δαπανών για τις οποίες δεν τηρούνται οι κανόνες της Ένωσης.

(βλ. σκέψεις 40, 41, 54)

2. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 69-72, 106)

3. Στο πλαίσιο της διαδικασίας εκκαθαρίσεως των λογαριασμών του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ), μολοντί προκύπτει από τα άρθρα 33 και 35 του κανονισμού 1122/2009, σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 73/2009 όσον αφορά την πολλαπλή συμμόρφωση, τη διαφοροποίηση και το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, στο πλαίσιο των καθεστώτων άμεσης στήριξης για τους γεωργούς που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό, καθώς και λεπτομερών διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 1234/2007 όσον αφορά την πολλαπλή συμμόρφωση στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης που προβλέπεται για τον αμπελοοινικό τομέα, οι μέθοδοι ελέγχου με τηλεπισκόπηση και οι μέθοδοι επιτόπιου ελέγχου μπορούν να χρησιμοποιηθούν

εγκύρως από τα κράτη μέλη, εντούτοις η διενέργεια επιτόπιων ελέγχων είναι υποχρεωτική για όλα τα αγροτεμάχια για τα οποία δεν μπορεί να συναχθεί από την τηλεπισκόπηση η ακρίβεια της δηλώσεως της εκτάσεως της εκμεταλλεύσεως.

Πάντως, μολονότι ο κανονισμός 1122/2009 δεν προβλέπει ρητώς ότι και οι δύο τρόποι ελέγχου πρέπει να καταλήγουν σε παρόμοια αποτελέσματα, γεγονός παραμένει ότι είναι σκόπιμο να αντιμετωπιστούν οι αδυναμίες των ελέγχων με τηλεπισκόπηση μέσω της διενέργειας επιτόπιων ελέγχων, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική εξακρίβωση της τηρήσεως των όρων χορηγήσεως των ενισχύσεων. Ως εκ τούτου, εάν από τη χρήση της μίας ή της άλλης μορφής ελέγχου προκύπτουν σημαντικές διαφορές ως προς τον εντοπισμό των σφαλμάτων, δεν μπορεί παρά να πρόκειται για μια προσωρινή κατάσταση η οποία πρέπει να διορθωθεί με τροποποίηση της συνεκτιμήσεως των παραγόντων κινδύνου, προκειμένου να υπάρξει, εν τέλει, ταύτιση ή τουλάχιστον προσέγγιση των ποσοστών σφάλματος. Υπό τις συνθήκες αυτές, η συνεχιζόμενη σημαντική διαφορά μεταξύ των ποσοστών σφάλματος αναλόγως της χρησιμοποιούμενης μεθόδου ελέγχου φαίνεται ότι αποτελεί αποδεικτικό στοιχείο των σοβαρών και ευλόγων αμφιβολιών της Επιτροπής σε σχέση με τη μέθοδο που επέλεξαν οι εθνικές αρχές προκειμένου να επιτευχθεί καλύτερος προσδιορισμός των στόχων σε συνάρτηση με τον κίνδυνο για το Ταμείο, λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των παραγόντων κινδύνων που έγιναν δεκτοί και της ανάγκης αξιολογήσεως και αναθεωρήσεώς τους σε ετήσια βάση.

(βλ. σκέψεις 78, 79, 81)

4. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 103, 104)

5. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 108, 110)

6. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της για τις οικονομικές συνέπειες των ελλείψεων στους ελέγχους που πραγματοποιούνται από τα κράτη μέλη σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ), η Επιτροπή μπορεί εν προκειμένω να χρησιμοποιήσει την κατ' αποκοπήν μέθοδο μόνον αν πρέπει να αποκλειστεί η χρήση των άλλων μεθόδων, ιδίως ο κατά προβολή υπολογισμός. Η κατ' αποκοπήν μέθοδος υπολογισμού έχει ειδικότερα συμπληρωματικό χαρακτήρα σε σχέση με τις διατάξεις του άρθρου 52, παράγραφος 2, του κανονισμού 1306/2013, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής, μολονότι στην πράξη η Επιτροπή τη χρησιμοποιεί συχνά.

Συναφώς, στην περίπτωση που οι αρχές του οικείου κράτους μέλους προσκομίσουν στην Επιτροπή λυσιτελή στοιχεία που επιτρέπουν τον κατά προβολή υπολογισμό των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, η Επιτροπή παραβλέπει τον επικουρικό χαρακτήρα της χρήσεως της μεθόδου κατ' αποκοπήν, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 52, παράγραφος 2, του κανονισμού 1306/2013, εάν αρνείται να λάβει υπόψη τα προσκομισθέντα στοιχεία χωρίς να αξιολογήσει ούτε τον βαθμό αξιοπιστίας τους ούτε το εάν θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν χωρίς να απαιτείται δυσανάλογη προσπάθεια, με την αιτιολογία ότι είναι εν πάση περιπτώσει αλυσιτελή.

(βλ. σκέψεις 112, 116, 118)